

Nevěrecké proudy v českém hasičstvu.

Napsal F. Malý.

Cena 6 h, poštou 9 h; při objednávkách
hromadných kus 6 h franko.

7

V Č. Budějovicích 1909.

Nákladem „České sekce diecévního komitétu“ v Č. Budějovicích. – Tiskem bisk. knihtiskárny.

1. září

**opětně vyjde kalendář katolického lidu
česko-slovanského**

»Vzkříšení« na rok 1910.

Kalendář ozdoben bude **novou uměleckou obálkou od akademického malíře Ženíška.**

Část zábavná s množstvím ilustrací od téhož umělce bude převládati.

Přiložen bude **obraz Panny Marie Bolestné** od věhlasného umělce **Doubka.**

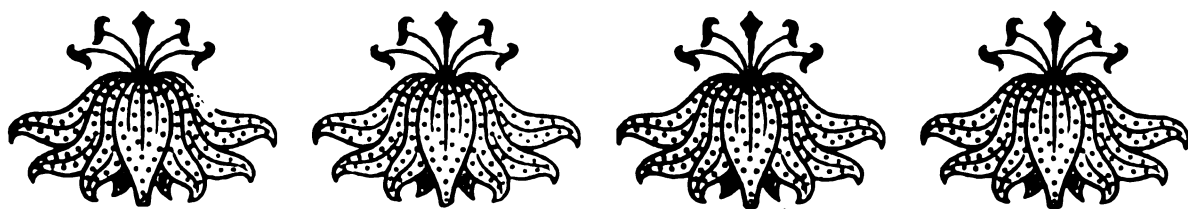
 Cena 1 K poštou, tucet za 8 K.

Objednávky již dnes přijímá: „**Česká sekce diecévního komitétu**“ v **Č. Budějovicích.**

Podporujte své vlastní tiskové podniky!

Objednejte kalendář již nyní!

Upozorněte obchodníky s kalendáři na náš kalendář! Žádejte náš kalendář u obchodníků!

Chtěl jsem původně dáti této práci nadpis „Ceské hasičstvo a klerikalismus“ — tak, jak kdysi přítel*) Michálek v „Hasičských Rozhledech“ nazval článek svůj, nadmíru krásný a jak pod tímž názvem jiný předák hasičský — přítel Macháček — ve „Venkově“ 30. srpna 1908 jiný článek uveřejnil.

Ale zdálo se mi, že musil bych podniknouti práci bezúčelnou — že bych totiž musil vyvracet tvrzení jejich větu po větě. A věřte, to by byla práce zbytečná, neboť vývody jejich svou popleteností bijí do očí bez výkladu!

Pokusím se načrtnouti co nejkratčeji celý ten proud nevěrecký, jenž našemu hasičstvu má pomalu být vpraven do krve, tak jako na všech stranách dnes se děje. Uvidíte, že to, co teď na světlo vyšlo, už víceméně potají bylo deset let připravováno.

I.

Protináboženský, nevěrecký a řekněme si to upřímně — protikatolický boj v hasičstvu vy-

*) Vzájemný titul mezi hasiči je „přítel“, tak jako mezi sokoly „bratr“.

volán byl na světlo denní dne 8. června 1908. V ten den, totiž zasedala v Praze valná hromada „Zemské Ústřední Jednoty Hasičské“. Na té byl podán volný návrh hasičské župy **severočeské** (cituji doslovně úřední zprávu): „Všem sborům v „Jednotě“ sdruženým uloženo budiž neúčastniti se církevních slavností korporativně.“

Proč právě župa tato návrh onen podala, vysvětleno tím, že většinou členové v této župě jsou evangelíci — ti, jak známo, nemají církevních slavností, proto zasáhnuta mohla býti tímto usnesením (na pohled nestranným) jenom církev katolická.

Jak valná hromada návrh projednala, o tom budiž opět citována úřední zpráva v „Hasičských Rozhledech“ :

„Návrh odůvodňuje př. zástupce župy severních Čech. K věci mluví př. zástupce župy Skalsko-Katušické, Kolínské a j.

Zpravodaj př. Michálek jménem ústředního výboru doporučuje přijetí návrhu, odůvodněného povinností dobrov. hasičstva sloužiti všem vrstvám lidu bez rozdílu víry politické i náboženské a snahou, aby veškeré otázky politické i náboženské z řad hasičských byly oddalovány.

Návrh přijat všemi hlasy proti dvěma (z nichž jeden dodatečně jako mylně vyslovený odvolán) a usneseno zařaditi do odstavce 3. návrhu 2.: „Sborům se zakazuje vystupovati: a) při slavnostech a průvodech církevních.“

Potud úřední zpráva.

Pro zajímavost stůžž zde též, jak evangelicko-realistický „Čas“ doprovázel toto usnesení valné hromady: „Valná hromada nabyla zvláštního významu zaujetím stanoviska proti klerikalismu, bujícímu ve sborech. Velmi pěknou přípravou byla předvečerní schůze učitelů (!) s hasiči, kde po zásluze odsouzen byl klerikalismus v hasičských sborech bující a připravena tak nálada k hlasování o podaném návrhu hasičské župy severočeské. Když k návrhu promluvil zástupce jmenované župy p. Dr. Petr z Jaroměře, staříčský pracovník hasičský, byly vývody jeho provázeny bouří souhlasu. Stejně s nadšením přijato bylo stanovisko ústředního výboru, jenž dokázal, že mu jde o povznesení sborů hasičských kulturně i mravně tím, že hasičstvo postaví se přímo na stanovisko pokrokové. Návrh přijat byl všemi členy; toliko jediný zástupce — hanbou jest, že to byl právě učitel — hlasoval proti — klerikálně. Konečně tedy hasičstvo svléká černou hazuku, ano: teprve svléká k uspokojení všech lidí pokrokových a nebyti toho „kdyby“ v hasičských sborech a župách některých, mohly by sbory hasičské znamenati tuze mnoho na venkově zanedbaném a lido-výchovy tolik potřebném! . . . Zvláště učitelé budou nyní k práci vítáni!“

Cituji schválně delší část z „Času“, abych později ukázal na některé zajímavé věci.

Tak tedy se stalo: Zemská valná hromada **zakazuje** sborům účastniti se církevních slavností.

Je otázka: **má-li k tomu práva?** „Z. Ú. J. H.“ ovšem odpoví vám, že má na základě statusu organizačního. Je organizace nutná, to ví dnes každé dítě. Ale jsou také zde, jako všude, meze, až kam organizace jítí smí! Jeť přece naše hasičstvo **dobrovolné!** A kdo by si troufal pod jménem organizační poslušnosti z tohoto **dobrovolného** hasičstva učininiti vojenskou nějakou armádu, která by byla vázána rozkazem pokrokových pánů? Sám přítel Michálek („Hasičské Rozhledy“ roč. 15., str. 22.) volá: „Jsme přece zřízením dobrovolným, jehož příslušníci, my — hasiči dobrovolní . . .“

A teď náhle **rozkaz?** Rozkaz, jemuž **každý** z **dobrovolného** hasičstva se musí **bezpodmínečně** podrobiti?

Uvažme k tomu ještě, **jakým tónem sveřepého tyрана-samovládce** si páni poroučejí! Slyšte: V „H. Roz.“ roč. 15. str. 51. v článku: „Blahoslavení . . .“ dupl si přítel Michálek: **„To by byly pěkné poměry, kdyby si každý dělal, co by chtěl!“**

Ptáme se: sahá až tam poslušnost organizační, aby si jeden jediný člověk osoboval právo, **takovýmhle tónem** našim **dobrovolným** hasičům rozkazovati? **Tohle by si naše dobrovolné sbory měly dát líbit?**

Ale nedosti na tom! Týž pán tamtéž napsal dále: „Usnesení sboru v Z. (že totiž budou na církevní slavnosti choditi dále) **zůstane pouze tím, čím ve skutečnosti jest: poru-**

šením kázně a disciplíny našeho zřízení a dle toho bude posuzováno!“

Páni si myslí, že české dobrovolné hasičstvo bude dle jejich písničky tancovat!

Zákaz byl vydán — pravil jsem, že byl už dávno připraven; slyšte:

R. 1899 (tedy před 10 lety) organizační komise (zemská) usnesla se: „kde se stalo zvykem, že se **připouští (!)** účastenství na slavnostech církevních.“

Byl to zjevný pokyn pokrokovým pánům — ale přímý zákaz zatím byl ponechán v záloze.

Př. Macháček v „H. Rozhl.“ roč. 14. str. 269. napsal, že k zakazu vzhledem k dříve již přijatým řádům a ustanovením dojít musilo!“ Podobně i jinde (na př. „Venkov“ 30. srpna 1908): „Mnohé sbory hasičské provedly samy tyto důsledky (po usnesení organizační komise zemské r. 1899) a přestaly se účastňovati slavností církevních bez jakékoli pobídky z Ústředí.“ (Ano, kde byl pokrokový pan učitel!) Vidíte tedy, páni už to 10 let připravovali!

Nyní proberme **důvody**, proč se zákaz ten stal. Uvádějí:

1. K vykonávání náboženských úkonů není třeba hasičské uniformy! Zcela správně! Ale též zcela správně, že při vykonávání náboženských úkonů hasičská uniforma mně **nepřekáží!** A obraťme to: je třeba hasičské uniformy ke slavnostem národním? Pokrokoví páni, spusťte teď — jen honem — intrády o tom, že vyslovil

jsem se, aby hasičstvo neúčastnilo se slavností národních! Nikdy nebudu ani já, aniž kdo jiný proti této účasti se stavěti! Ale jestliže prý hasič může **jako křesťan** bez uniformy účastniti **slavností církevních**, nemůže se **týž** hasič **jako Čech** též bez uniformy účastniti slavnosti národní? Důvod pro to je přece **týž**!

A jiná otázka: Což nemůže hasič bez uniformy na bále tančiti?

Nebudu se šířiti o tom — jeť důvod ten sebou sám tak směšný, že mu ani sami pokrokoví páni nevěří! To nezačerníte těmi frázemi, jaké (30. srpna 1908) ve „Venkovu“ napsal př. Macháček!

Připomínám: **církevních slavností dosud účastní se i úřednictvo státní též v uniformě a dosud naši liberální slavné vládě nenapadlo zakázati to!** Hle, pokrokoví páni! Honem o tom interpelaci v parlamentě — i tu ještě bují klerikalismus!

2. Jiný důvod: **„Parádivost a blýskání malicherné před veřejností není účelem a cílem hasičstva!“** A což když se pálí hranice, to není „malicherné blýskání“? Což když sbory svým pánům pokrokářům pořádají ovace atd., to není blýskání? (A bývají to zrovna páni učitelé, jimž toto blýskání — ovšem jinde nežli na „klerikálních“ parádách — velmi vhod přichází: ukázat se v leské přilbě veřejnosti!)

3. Volají: **„Nesnášenlivost náboženská se tím ukazuje.“** Ale to není pravda! Toť holý

výmysl! Ukažte, páni, jeden případ — jediný — kde by **opravdu** někdo kdy byl býval uražen, že sbor šel na slavnost církevní?

Byl k tomu někdo nucen? Vždyť přece ten, kdo nechce, jít nemusí! A k tomu: Zním případ, kde ve sboru je přispívajícím členem **žid** — sbor účastnil se pohřbu jeho manželky — a nikdo z křesťanů nebyl tím uražen, ani jediný křesťan z velkého sboru neozval se, aby se na židovský pohřeb nechodilo! Kde tedy nějaká nesnášenlivost?

4. Ještě jiný důvod jsem našel: „**Sbory chodily za plat, který způsoboval, že konce těchto parád (!) byly málo důstojnou korunou předcházejících výkonů náboženských.**“ Tento důvod uvedl př. Macháček („Venkov“, 30. srpna 1908). — Nejdříve — mimochodem — všimněte si, že církevní — čistě náboženská slavnost — nazývána jest „klerikální parádou“ — což ostatně páni i jinde napsali! — K věci samé: Ano — opět pravda! Ale pitky bývají po Husových slavnostech, po pálení hranic také! Podívejte se po takové slavnosti do hospod! Co se piva vypije! A co frázovitých řečí se namluví! Ano — páni — ale **zde** měla Ú. J. **zakročiti!** Proti tomuto zlořádu měla vystoupiti — a buďte jisti: v tom my klerikálové v popředí půjdeme ještě před vámi, v tom nás nečinnými nezastihnete nikdy!

5. Aby pak trochu aspoň zmírnili první nepřiznivý dojem tohoto zákazu, volají páni chytře

dále: „Není to proti církvi katolické, nýbrž stejně proti všem — i židovské i evangelické!“

Jenže tím nevyvrátí faktum: církevních průvodů nemá jiné náboženství nežli katolické. Je to tedy výmluva jen laciná, připravená pro lidi nemyslicí!

6. Rozhodně tuto však protestuji jménem všech nábožensky cítících hasičů, aby slavnosti čistě náboženské zvány byly „klerikálními parádami“ nebo „parádami kněžskými“! Protestuji co nejrozhodněji — tím přímo uráženi jsou hasičskými předáky ti z nás, kteří dosud v Kristu vidí Boha, kteří dosud věří v Jeho vzkříšení, v Jeho přítomnost v Nejsv. Svátosti atd.! — Hanbou zůstane, že takto mluví ti, kdož plná ústa mají svobody — pokroku — volnosti — přátelství! Hanbou zůstane, že po většině jsou to — učitelé!

Vyvrátil jsem jednotlivé body — víc slov k tomu netřeba; pravdou jest: hasičství právě je dítkem náboženství katolického — v němž se zrodilo! Je s ním spojeno, jako dítko s matkou!

Opomím schválně uváděti důvody náboženské pro účastenství, protože je to samozřejmé!

Nebudu uváděti dále, že naopak: účastenstvím na slavnostech církevních se duch organizační posiluje, získává se vážnost u lidu! Víím,

jak jsem vždy — jako malé dítě i jako člověk dospělý — hrdosti byl naplněn, viděl-li jsem řady hasičstva na slavnostech církevních!

Opomím schválně, že hasič u ohně neustále je v rukou Božích —! To rozumí se samo sebou, ovšem jen pravému, věřícímu křesťanu: pokrokoví páni se tomu jen smějí!

Opomím, že hasič smí oslavovati **Husa**, ale svého **Boha**, jehož Hus byl takovým ctitelem, toho oslavovati nesmí!

Nikoliv, páni: venkovští hasiči vašich rozkazů neuposlechnou — jim — pravým křesťanům — je **ctí**, mohou-li se účastniti i jako křesťan i jako hasič!

Zákaz vydán, k čemu vlastně směřuje?

Známe to z příkladu na Sokolstvu —! Pomocí Sokolstva vnesen život beznáboženský do měst, pomocí hasičstva má býti táž nevěra vnesena na náš venkov. Známe to dobře — české hasičstvo má býti vehnáno v náruč „Volné myšlenky“ —!

Že při pouhém zákazu účastenství na slavnostech církevních nezůstane, jest jisto —!

Nejdříve přijde na řadu zákaz svěcení stříkaček. Důkaz chcete? Přítel Macháček ve „Venkově“ dne 30. srpna 1908 napsal doslovně: „Svěcení stříkaček je **dávno už(!) choulostivé(!)** a **bolavé(!)** místo v organizaci českého hasičstva!“

Pak přijdou jiné zákazy: při sjezdech ne-

smí býti mše sv. atd. — a konečně: hasič v uniformě nesmí vůbec do kostela!

Jen: dá-li si to naše dobrovolné hasičstvo líbit!

Což nemá „Ústřední Jednota“ jinde ničeho na práci? Proč nezakročí proti pitkám hasičským? Či je lépe, aby hasiči ze sebe dělali maškary (jako v Leštině na Habersku, kde velitel byl dráteníčkem (!), bratr Slovák maškarou, náměstek dělal „augusta“ atd. atd.)? Což tohle „Ú. J.“ nevidí?

Uvádím tu též zajímavou zprávu z „Venkova“ dne 9. května 1908 (str. 8., sloupec 3.): „Župa Podřipská koná hasičskou pout (!) na Říp (!) — ale nelekejte se — na oslavu památky M. Jana Husi.“

A ještě k tomu poznámku: tamtéž čtu: **„Sbory dobrov. hasičů v Doksanech a H. Počáplích byly pro vzepření se usnesení valné hromady „Z. Ú. J. H.“ král. Českého ze župy Podřipské a tím i z organizace zemské vyloučeny!“**

Proč tak tajuplně? Proč není uvedeno, kterému usnesení se vzepřeli? Máme odůvodněné podezření, že účastnily se oba tyto sbory vzkříšení a **proto** byly vyloučeny! Nuže, dobře — páni — počátek učiněn — pokračujte!

Co zvláštního — dosud nebylo hanbou

církevní slavnosti se účastníti — až teď najednou! Proč to?

Maličkou ještě na pohled, ale přece charakteristickou věc: Zemský ústřední výbor hasičský v prosinci 1908 se usnesl, že žádost pro podpůrnou (starobní) pokladnu nemusí býti podepsána duchovní správou! Stačí podpis starosty obce! Pravím: nepatrné, ale charakteristické! Páni řeknou: „pro zjednodušení — obtěžování — atd.“ Ale my víme!

Shrnuji: „**Z. Ú. J. H.**“ neměla práva takto věc takového významu prováděti: návrh měl býti projednán ve sborech a župách — a pak teprve v „**Ústřední Jednotě**“. (Župa na př. Náchodská tak učinila 2. února 1908. A ejhle! 61 proti 33 hlasům — tedy skoro dvoutřetinovou většinou usneseno: sbory, které chtějí, mohou na církevní slavnosti choditi, které nechtějí, nikdo jich nenutí!) Ale zástupce jejich na valné hromadě — mlčel!

Ale marné volání! Páni si budou dělati, co chtějí! „**To by byly pěkné poměry!**“ „**Hasičské Rozhledy**“ (roč. 15., str. 84.) praví: „Od té cesty nikdo nás neodvrátí! Svůj poměr k náboženství již několikrát jsme vytkli a proto marné jsou snahy těch, kteří se snaží zasaditi dračí semeno sváru mezi nás pro zákaz účasti se při církevních slavnostech a **parádách** (!). S otevřeným hledím půjdeme v před za cílem jasně vytknutým!“

Jaký ten „**cíl jasně vytknutý**“ jest, jsem již ukázal!

Jenže: Aby potom hasičstvo samo si neduplo a nezvolalo: „**To by byly pěkné poměry!**“ a aby naopak samo si opravdu nedělalo, co **ono** chce a ne co několik pokrokových pánů jim jednoduše chce nakázati!

II.

Jedno heslo nechal jsem si zvláště: „Politika ve sborech nesmí býti pěstována!“ Tak a obdobně volají páni z ústředí.

Čtěte jen zápis o valné hromadě nahoře citovaný! Čtěte i jinde! V „H. Rozhl.“ roč. 14., str. 51. napsal př. Macháček, chtějí-li občané dělati politiku, aby si ji dělali jako občané a nikoliv jako hasiči!

Týž př. Macháček ve „Venkově“ dne 21. února 1909: „Nepěstujeme politiky a ani já nemluvím jako politik, nýbrž jako Čech!“

Př. Macháček v „H. Rozhl.“ roč. 15., str. 72. podobně napsal: „Pravím hned výslovně: Každý projev politický, ať tím neb oním způsobem učiněný, je ve zřízení našem nepřipustným, ať se týká té neb oné strany, neboť sdružení naše jest jako takové sdružením naprosto nepolitickým a ten, kdo by hádání politická v řady naše vnášel, ten by podkopával přímo základy zřízení tohoto. Jako jest se nám zdržeti všech rozporů a svárů náboženských, tak také vystříhati se musíme všech svárů politických, pokud vystupujeme jako členové a příslušníci našeho hasičského zřízení,

neboť v tomto případě a v této chvíli nejsme ani radikály ani liberály a jak se ty různé politické strany jmenují, nýbrž pouze a jedině hasiči; až přijdeme domů, svlékneme kroj a oblékneme šat občanský, pak hlasmež se k té straně, která se nám líbí: To je právo každého jednotlivce, které mu nikdo upříti nemůže . . .“

Jak mužná — upřímná to slova — na pohled! Ale. Nešťastné „ale“. Skutky mluví jinak!

V „H. Rozhledech“ roč. 13. (dne 20. října 1907) uveřejněn byl článek př. Michálka: „České hasičstvo a klerikalismus.“ Po zemských volbách týž přítel v „H. Rozhledech“ roč. 14., str. 78. a 79. nadšeně bouchá do klerikální strany (politické!). Přítel Macháček ve „Venkově“ (dne 30. srpna 1908) má článek: „České dobrovolné hasičstvo a klerikalismus.“ A jinde a jinde našli byste mnoho takových pěkných věcí.

Všude zde nadávají straně katol. lidu „klerikálů“ — všude zde bouchají do určité politické (!) strany.

Dále: V každém čísle „H. Rozhledů“ — oficiálního to orgánu hasičského — je hlídka „Světazor“ a v tom přináší př. Michálek (mimo chodem řečeno: Velmi ubohé) „přehledy politických (!) událostí“! **Ptám se: K čemu tato hlídka politická (!) v čistě odborném časopise hasičském? Či myslí snad páni, že čeští hasiči nečtou jiných listů nežli tento? V dnešní době každý i na venkově čítá aspoň týdeník některý, kde se o běžných**

věcech dovidá! Nač tedy tato rubrika v čistě hasičském listě? Či nevědí páni, že v 70⁰/₀ sborů „Hasičské Rozhledy“ vůbec se nerozřezávají?

A v tomto „přehledu politických (!) událostí“ vesele břínká do klerikálů př. Michálek. Je to laciné, z jeho kapsy to nejde a — aspoň se vyplní v časopise místo! Snad to také mezi hasiči udělá náladu!

Ale podívejme se ještě hlouběji!

Najděte si v „H. R.“ roč. 14., str. 51.; tam se dočtete, že protest poslal sbor ve Mstětíně, župa Česká Skalice. A víte, jak to tam nadepsáno? **„Blahoslavení chudí duchem“ — ! — ! — !** Ptám se: **to je láska přátelská?**

V „H. R.“ (roč. 15., str. 29.) podobný jest nadpis: **„Aby vás Pán Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil!“ — To je láska přátelská?**

Sbor v Uhelné Příbrami protestuje: v „H. R.“ o tom zpráva — ale není tam jednatel sboru titulován ani oficiálním titulem „přítel“, ani „pan“ — nýbrž prostě „jednatel“ — ! Maličké na pohled, ale charakteristické — ! To je láska přátelská?

Takto z vlastních skutků a slov usvědčil jsem pány ze lži! Jinak mluví, jinak jednají!

Na jedné straně: „netahejte politiku do sborů“ — ale oni už dávno ji tam zatáhli!

Budou-li páni chtít, postavím jim ještě před oči některé ukázky z „Venkova“ — kde hasičské sbory spolu vyslovují nedůvěru „klerikálům“ (!)

poslancům! To nebyla zatažena politika do sborů, poněvadž to směřovalo — proti klerikálům!

III.

Mnohé — přemnohé sbory ovšem si zákaz líbiti nedaly. Posílaly protesty!

Páni napřed dělali, jakoby o tom nevěděli.

Později však přece prozradili, že protesty docházejí. Přítel Macháček píše ve „Venkově“ 2. ledna 1909, že prý protestovalo jen 25 sborů.

V „H. R.“ (roč. 14., str. 271.) mluví se o protestu župy táborské.

A přece př. Mayer, starosta „Ústřední Jednoty“, ve valné hromadě letošní odpověděl na dotaz př. kaplana Kitzbergera, zástupce župy milévské, že: „loni (t. j. 1908) žádný přípis nedošel“, župa že neprotestovala žádná!

Tedy: př. starosta o žádném protestu neví, př. Macháček ví o 25, oficiální list o protestu župy táborské! Zkrátka: ať kam chcete se zahledíte, nalezáte lež a neupřímnost!

Zatím — ?

Pokud jsem ze zpráv časopisů vybral, protestovaly župy: Sedlecká v Meznu 28. června r. 1908. Kutná Hora 12. července 1908. Týn nad Vltavou v Nezdášově 12. července 1908. Pelhřimov v Hořepníku 19. července 1908. Mimo to: Tábor, Milévsko, Písek, Dobříš (v Rosovicích) a j. mn.

A přes tyto protesty se přešlo k dennímu pořádku. Ba př. Macháček ve „Venkově“ 2. ledna

t. r. troufal si tvrditi, že protestovalo **jen 25 sborů!** Přítel starosta Mayer dokonce o ničem neví!

Mimo to: co sborů protestovalo jen v novinách, co sborů protest odhlasovalo, ale pokrokový pan jednatel-učitel vůbec neposlal!

Daleká většina však sborů něco si řekla pro sebe a dělala, dělá a bude si dělati, co bude chtít! Páni měli slyšeti poznámky a vzkazy různé, jež zákaz vyvolal!

Že župy protest odhlasovaly, ale poslán nebyl, na to zde uvádím jako důkaz župu pelhřimovskou, kde protest jednohlasně přijat, ale „H. R.“ (roč. 14., č. 22.) praví, že teprve za rok se v župní valné hromadě bude o něm jednati. Už v březnu 1909 ve „Venkovanu“ statečný hasič-zámečník, př. C. Suchmann, veřejně „H. R.“, případně jejich zpravodaje, usvědčil ze lži!

Taktéž v novinách byla poptávka, co stalo se s protestem župy Dobříšské na župním sjezdu v Rosovicích odhlasovaném? Na tento dotaz veřejný dosud schází veřejná odpověď!

Konec? Sbory budou choditi dále — ba víc ještě jich půjde!

Důkaz těchto slov podávati nebudu, čas a doba příští podá ho za mne.

IV.

Přicházím k jinému bodu — **učitelstvo!**
Naše učitelstvo!

To známe odjinud! Proto jen krátce! „H. Rozhl.“ (roč. 15., str. 116., 117. a 118.) postavily se na obhájení (!) učitelstva, jenže: Kdo článek ten přečte, má divný dojem!

Protestuji zde nejdříve jménem myšlenky hasičské proti tomu, aby z odborného, čistě hasičského časopisu byl dělán orgán učitelstva! To má svoje listy, tam ať si píše, hasičský list je pro hasiče a ne pro pány učitele!

Protestuji proti tónu, jakým se v „H. Rozhl.“ píše o kněžstvu katolickém i o katolicky smýšlejících hasičích!

Vytýká se nám:

1. Chceme prý podrýti půdu učitelstvu a znemožniti mu jakoukoliv práci k povznesení lidu! Nikoliv! Naopak: kdo šel ruku v ruce s učitelstvem? Kněz! (Dokud to šlo!) Kdo spíš vzdělával venkovský lid? Ale teď, kdy páni učitelé na venkov začínají zatahovati nevěru masarykovskou a machařinu, tam ovšem katolický kněz i katol. lid bude vždy a všude odpůrcem pokrokových pánů! Protože to není povznesení lidu, nýbrž jeho hrob!

2. „H. Rozhl.“ tvrdí, že prý páni učitelé nemají hasičstvo ve své moci! V župním výboru z členů sotva jsou 1—2 učitelové! „Bylo by možno, aby sbory nebo župy ovládali a vynutili si zvolení delegátů?“ ptají se „H. Rozhl.“

Pravím: to je **lež — vědomá lež — veliká jako hora!**

Ptám se: která župa má 30členný výbor?
Ptám se: kolik členů-učitelů má **Ústřední výbor?** Čísla ať mluví!

Máte, páni, po ruce praesenční listinu na zemské valné hromadě — nuže, sem s ní — uveřejněte jména, spočteme si, kolik delegátů bylo učitelů! Tvrdím, že 90%!

Ze lži vás, páni, usvědčuje „Čas“ — vizte výňatek zde dříve citovaný! „**Velmi pěknou přípravou byla předvečerní schůze učitelů s hasiči! Připravena tím nálada!**“ Kdo tedy **zákaz ten připravil?**

Slyšíte to, páni? Ještě chcete lhátí dále? Nuže, slyšte, ze lži se usvědčujete **sami!**

V „H. Rozhl.“ (roč. 15., str. 117.) přiznáváte doslovně: „Je pravda, že je dosti (!) sborů, kde učitelové zaujímají vynikající postavení, hlavně jako jednatelé!“

Dále —!

Víte, páni, něco o t. zv. „vzdělávacích sborech“? Diktovali jste si, že mají se skládati: ze 3 učitelů a 3 hasičů! Vidíte — **napřed** učitelé, **potom** teprve hasiči! A proč ne také kněz do toho? Či ten je málo učený proti studovanému panu učiteli? Proč ne jiná intelligence? Či ta je z hasičských sborů vyloučena?

Ještě dále:

„Český Učitel“ v čís. 27. vyzývá všechny učitele: „Veřejnost appelluje na učitelstvo, aby

mocným vlivem svým prosadilo zachování usnesení valné hromady českého hasičstva v Praze“ (t. j. nechoditi na církevní slavnosti)!

A ještě dále:

Sledoval jsem to důkladně: všude, kde župy hlasovaly o protestu, byl přijat s nadšením. Proti stavěli se **jen učitelé** a **jen učitelé** štváli!

Důkaz!

Kutná Hora (proti 3)!

Tábor (proti učitelé: Vegera z Radimovic, Truhlář z Měšic, Cihelna z Radkova a Malkus z V. Hlasiva).

Pelhřimov (proti 2 učitelé: Ziegler z Pelhřimova a Keš z Cerekve N.) a j.

A což kdybychom zjistiti mohli, kolik protestů nebylo zasláno pány učiteli-jednateli!

Nuže, co tomu nyní, páni, říkáte: Nanesl jsem pouze události skutečné, kterých popřítí nikdo nemůže, ani vy!

3. Ještě ukázkou, jak hloupě psaly „H. R.“ (či mají své čtenáře za tak hloupé): „A že by ti pokrokoví učitelé proto nechtěli, aby sbory hasičské se účastnily slavností církevních, poněvadž by členstvo na ně reptalo, že oni sami nechodí, je zase vědomá nepravda! Vždyť právě toto pokrokové učitelstvo na tyto slavnosti chodí! Musí se jich účastniti školní mládež a učitelé vykonávají povinný nad ní dozor.“

My ale víme, jak rádi chodí! A kolik by jich šlo, kdyby **nemusili**! Ostatně: upřímně řečeno, páni učitelé (mnozí!) nejsou přítomni **slavnosti**

církevní, nýbrž jen dozor vykonávají nad dětmi!
A podle toho se také chovají!

Ostatně, je snadné tuto výtku vyvrátiti: při dobré vůli kolegové v konferenci se dohodnou, učitel-hasič bude zbaven dozoru nad dětmi — převezme tu kollegiální službu druhý — a učitel-hasič může se účastniti jako hasič dobrovolně, bez nucení!

Prohlašuji zde veřejně: Nejsme proti učitelstvu! Vážíme si dobrých, poctivých mužů a jejich rad — známe jich mnoho! Klobouk smekneme před působením jejich mezi lidem venkovským! Ale o té lásce pokrokářského učitelstva, o níž nám deklamuje př. Macháček ve „Venkově“ dne 30. srpna 1908, ať nemluví nám, kteří působení učitelstva t. zv. pokrokového vidíme docela z blízka! „My dobře známe a cítíme tu jeho lásku“, volám s „H. R.“ (15. roč., str. 116.)!

Shrnuji: **Nesmrtelnou hanbou zůstane pokrokářskému učitelstvu, že tak nekřesťanský čin vpašovali do řad českého hasičstva!**

Správně nazval to působení „Čech“ 10. června 1908 „lučavkou“! Já nazval bych práci jejich jinak: „práce krtčí“! Ostatně „naše“ pokrokářské učitelstvo jistě samo co nejdříve ucítí, jak ztrácí půdu pod nohama! Jejich „práce“ začíná už míti dost i intelligence a lid venkovský!

V „H. R.“ (roč. 15., str. 118.) napsal př.

Macháček na konec: „Útoky tyto učitelstvo ovšem nezmatou a nezarazí, ono půjde svou cestou pevně a neodvratně a jediným cílem jeho snah bude působiti k uvědomění a vzdělání lidu českého, jenž má dojíti k přesvědčení, že jedině vzdělání a pokrok jsou nejjistější zárukou lepší jeho budoucnosti.“

Půjde-li to touto cestou dále, máme se nač těšiti!

Jen — opakuji — dá-li si to naše hasičstvo líbiti!

V.

Nyní věci rychle budou pokračovati: zákaz přijde jeden za druhým: svítiti stříkačky, choditi do kostela atd. Na konec budou „neposlušné“ sbory vylučovati!

Jako u sokolstva — obdobný případ!

Tohle popíratí mohl by jen člověk slepý a hluchý!

A k tomu mlčeti nemůžeme a nebudeme! Každý upřímný hasič a katolík musí se ozvati, musí protestovati! Ne písemně, toť zbytečné — viděli jsme to! Přes to by páni přešli zas k dennímu pořádku! Ale: budeme ignorovati zákaz a budeme choditi na církevní a náboženské slavnosti tak, jak dosud jsme chodili!

Den, kdy se podaří úmysly pokrokových pánů, je hrobem českého dobrovolného hasičstva!

A vy, páni, budete zastávati čestný úřad jeho hrobařů!

Občas nyní čteme v „H. R.“: „Smutný úkaz — sbor se rozešel —!“ Nedej Bůh, abychom to častěji čítali! Ale zdá se, že tomu tak bude! Aspoň to, co se stalo v Krásné Hoře, kde členové složili výzbroj do kůlny — nasvědčuje tomu! To byl sbor, který došel pochvaly zvláštní na župním sjezdu!

Den, kdy podaří se vám, páni, vaše nekalé úmysly, bude počátkem častějších scén, na které my pamatujeme — vyslovím vám, pokrokoví páni, pouze jméno: **„Želivský klášter!“** Protože hoří v klášteře, odepřítí stříkačku, to dovede opravdu jen pokrokář!

Končím! Žádáme za zrušení zákazu: žádáme pro sbory volnost projevů národních i náboženských! Ti, kdo nechtějí, nejsou nuceni, kdo chtějí, mohou volně jíti.

Kdyby však nastalo, čím nám hrozíte — dobře! Vylučte si nás, my založíme si sbory svoje, bez pánů učitelů, bez pokrokářů!

Vyloučíte-li všechny, kdo na církevní slavnosti půjdou, vyloučíte nás dvě třetiny! A na konec — zvítězíme přece jenom my! Nás bude víc!

* * *

K článku tomuto došel nás tento přípis :

Vítám tento článek, protože podrženo tím zrcadlo před očima pokrokových pánů. Mně dovolte, abych se ohradil za **české kněžstvo**, uražené p. Macháčkem. Ve „Venkově“ (30. srpna r. 1908) napsal tento pán: „Hledej v seznamech sborů, najdeš-li jediného činného člena z řad kněžských, počítej, kolik z nich jest členy přispívajícími!“

Tu pan Macháček **pokrokářsky lže!**

Znám mnoho kněží-hasičů činných — a naopak, není snad jediné obce, kde by kněz **ne**byl členem přispívajícím, není-li dokonce zakládajícím. Já sám jsem stál u kolébky 3 sborů, ve všech jsem členem zakládajícím, u 4 k tomu přispívajícím a u místního činným. Účastním se života hasičského neustále. Pane Macháčku, jděte jen po českých vesnicích, uvidíte a přesvědčíte se sám, jak jste si zaprášil a zalhal! Ale — také dobře! Aspoň prohlédne naše hasičstvo, které ví, že kněz mu nikdy nebyl nepřítelem. Uvádím

ta jména kněží-hasičů, pokud mi osobně nebo z doslechu jsou známa:

Teplý, farář v Hošticích na Tábor, † Šuler v Jistebnici, Michka, farář ve Stálci, Novotný, kaplan v Milčíně, poslanec Blahovec, Špalek, farář v Malenicích, Dvořák, farář v Předslavicích, Domorázek, kaplan v Bavorově, Růt, děkan v Kasejovicích, Hermann, kaplan v Záboří n. L., Elias, farář v Sudojově, L. Seyvalter, farář v Čečelicích, Chalupecký, farář v Senomatech, Florian, kaplan v Čestvicích, Wirth, farář v Ratenicích, Smola, farář v Štěpánovicích, Pecka, zám. kněz ve Větrném Jeníkově, Dytrych, farář v Bystřici u Libáně, Kostka, farář v Kamenici, Krlín, bohoslovec v Hartmanicích, Drbohlav, farář ve Světlé, Balík, děkan v Černovicích, Klíma, děkan v Dobříši, Bouška, kaplan tamtéž; Duška, kaplan tamtéž, Soldát v Letinech, Oliva, katecheta v Novém Strašeci, Šulák, farář v Bretnově, Reček, kaplan tamtéž, Frolík, kaplan v Třebivlicích, Rákosník, děkan tamtéž, Holub, kaplan tamtéž, Hlavsa, farář v Chomuticích, Bouchal, farář v Třebenicích, Neumann, farář a akad. malíř ve Sv. Jiří u Brandýsa, Myslík, děkan, Smrčka, kaplan, Zboněk, děkan v. v., Štěrbá, katecheta, všichni ve Vlachově Březi, Chalupský, katecheta ve Volyni, Harmach, farář a Matouš, kaplan, oba v Neustupově, Novák, farář v Dobřenicích, Hálek, farář v Liboci, Petráček, kaplan tamtéž, Záruba, farář v Kralupech, Dvořák, farář

v Radnicích, Čihař, farář v Koceradech, Ptáček, farář v Přerově n. L., Sirůček, konsist. rada v. v., Knetl, kaplan v Mrákově, Jelen, farář v Luštěnicích, Petr, farář v Citolibech u Loun a mnozí jiní.

Mnozí z těchto jsou členy dvou až tří sborů, někteří zauímají funkce jednatelů, účastní se veškeré práce ve sborech a pod.

Nuže, pane Macháčku, nelhal jste?!!

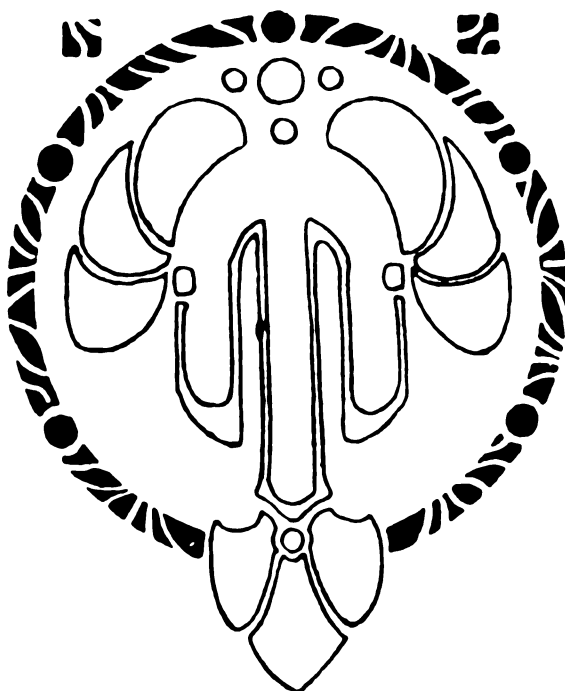
Co se týče té hrozby s vyloučením. Byl jsem nedávno na sjezdu župním. Rozmlouval jsem o věci té s některými předáky župními. Župní valná hromada usnesla se zákaz ignorovati, naši hasiči budou všichni choditi dál — přes 50 sborů. Čekají nyní na vyloučení! Ukázali mi: „Tolik a tolik korun ročně odvádíme ústředí a jen šestý díl dostaneme na podporách zpět. Nuže — našli jsme mecenáše, který nám do začátku půjčí 500 korun bez úroků na několik let — a **jakmile nás vyloučí, založíme si pokladnu vlastní — župní. Ostatně bude nás víc — sloučíme se pak v jednotu novou!**“

Páni a přátelé z ústředí, čekáme teď na vaše vyloučení, jsme úplně připraveni.

Prosím, začněte!

Pravíme k vám jménem tisíců hasičů: my chodíme na

**církevní náboženské slavnosti
dál, jak my chceme, nikoliv ale,
jak vy si myslíte, že nás budete
komandovati!**

„Hlas Lidu“,

illustrovaný katolický časopis,

vycházející 2krát týdně v Českých Budějovicích (z něhož tato brožura jest otisknuta), stojí ročně jen 8 K. Přináší zprávy o katolickém „Sokolu“ a poměrech Čechů v Českých Budějovicích a celého českého jihu a západu. Jeť nejrozšířenějším krajským časopisem. Číslo na ukázkou zašle se zdarma. Žádejte jej ve všech veřejných místnostech! ::

**V Českých Budějovicích vycházejí
nejlacinější katol. měsíčníky:**

**„Žena“ - „Mládež“ -
„Živnostník“ - „Dělník“**

Číslo za 2 h.

Poštou 4 h.

Pište si o ukázkové číslo.

Může katolický rolník býti členem strany agrární?

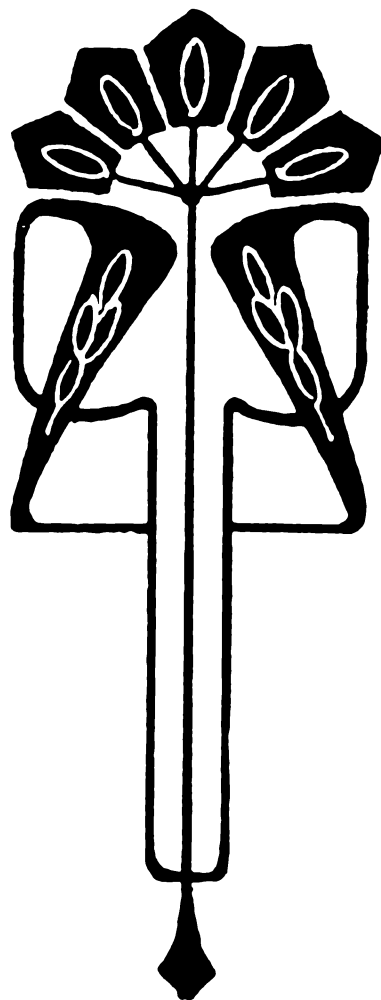
Výtečný spisek tento odhaluje jednání vůdců a časopisů strany agrární a staví je do pravého světla. Zejména ukazuje na chování se jich k náboženství katolickému a spojování se s Němci proti českým katolickým rolníkům, nadbíhání židům a končí závěrem, doloženým statistickými daty, který ukazuje, že jediné straně katolického lidu patří budoucnost.

Spisek ten měl by každý stoupenec důkladně nejen si přečísti, ale i stoupence strany agrární na něj upozorniti.

Cena poštou 25 h, 11 kusů za 2 K vyplaceně. Obnos nejlepší jest zaslati ve známkách poštovních v psaní.

Objednávky vyřizuje

„Česká sekce diecézního komitétu“
v Č. Budějovicích.

Objednávejte!

Zbrojnice katolická I. (Vyvrácení námitek proti víře.) Třetí opravené vydání.

Zbrojnice katolická II. Zpráva o sjezdu katolíků jihočeských.

Zbrojnice katolická III. (Může-li katolický rolník býti členem strany agrární?)

Pět jubilejí v roce 1908 (Sv. Otce, císaře pána, sv. Václava, blah. Anežky České a Panny Marie Lurdské) a povídka: **Farář lidumil** (s několika obrázky).

Bojem k vířezství. Povídka od Brožka (s obrázkem).

 Cena každé brožury 20 h, poštou 25 h; 11 kusů 2 K poštou.

Sedmero panenských P. Sepsal J. Janda. Druhé vydání. Cena 50 h, poštou 60 h.

První moravská lidová pout do Svaté Země. Cena 40 h, poštou 50 h.

Kláštevní zločiny ve světle pravdy. Odpověď na neomalené útoky nepřátel církve. Cena 4 h, poštou 7 h.

Kladivo na socialisty. 32 str. 6 h, poštou 9 h.

Bič na socialisty. 32 str. 6 h, poštou 9 h.

Pěst na socialisty. 32 str. 6 h, poštou 9 h.

Pět jubilejí v roce 1908. Cena 6 h, poštou 9 h. 11 kusů těchto brožur 60 h poštou.

Dopisnice s křesťansko-sociálním sokolem, provedené ve 4 barvách, po 10 h; poštou posílá se nejméně 10 kusů.

Do tisku připravuje se dílo vynikajícího pracovníka:

Cíle strany katolického lidu v Čechách.

Cena velice mírná (20—40 h, poštou o 10 h více) oznámena bude později.